

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep

0030 OSLO

Deres ref.:
201001311-2/RHS

Vår ref.:
10-170 OL

Dato:
16. september 2010

Høring - Rapporten prosesskartlegging av bedriftsetablering

Musikernes fellesorganisasjon, GramArt og Norsk Jazzforum har i lengre tid samarbeidet om å forbedre vilkårene for næringsdrivende musikere og artister i Norge. Vi er kjent med at departementet har fått utarbeidet rapporten "Prosesskartlegging av bedriftsetablering" og at denne er sendt på høring med svarfrist 17. september. Vi er ikke blant de registrerte høringsinstansene, men vi tillater oss likevel å kommentere rapporten i dette felles brevet.

Vi har de siste 10 - 20 årene registrert at stadig flere musikere og artister organiserer en større eller mindre del av sin yrkesaktivitet som selvstendig næringsdrivende. Noen få organiserer det også som aksjeselskap (AS) eller som annen selskapsform. Dette er ikke en utvikling som vi eller våre medlemmer nødvendigvis har ønsket, men noe som har tvunget seg fram fordi færre og færre oppdragsgivere vil ansette musikere for kortere eller lengre oppdrag. Nå er det stort sett bare innenfor tariffregulerte områder at musikere ansettes for kortvarige oppdrag, og selv der ser vi en utvikling i retning av næringsoppdrag.

Skattemyndighetene synes heller ikke lenger å bry seg veldig mye om grensedragningen mellom hva som kan passere som selvstendig næring og hva som er åpenbare tjenesteforhold. Og dette vet flere og flere oppdragsgivere å utnytte.

For mange musikere og artister er resultatet det vi ofte kaller "ufrivillig næringsvirksomhet", Men enten næringsvirksomheten er selvvalgt eller "påtvunget" foregår den i stor grad i et marked hvor betalingsevnen eller betalingsviljen er alt for lav til at det er mulig å etablere et forsvarlig inntektsnivå. Konsekvensene av dette er bl.a. dokumentert i undersøkelsen "Kunstnernes aktivitet, arbeids- og inntektsforhold, 2006" som ble utført for Kulturdepartementet i 2008. Her går det fram at musikernes inntekter av kunstnerisk arbeid har økt bare marginalt siden forrige undersøkelse basert på data fra 1994. I samme periode har gjennomsnittsinntekten i samfunnet økt med over 40 prosent.

For få dager siden ble det i noen medieoppslag om en hovedfagsoppgave ved Handelshøyskolen BI gjort et stort poeng av at musikere og artister de siste ti årene har hatt en langt større inntektsvekst enn gjennomsnittet i samfunnet. Vi har foreløpig ikke satt oss inn i datagrunnlaget og analysene i oppgaven, men uansett vekst tyder også dette materialet på at inntektsnivået er svært lavt. Her er det anslått til gjennomsnittlig 133 000 kroner pr år i 2009, noe som faktisk er vesentlig lavere enn hva også vi hittil har regnet med.

Rapporten "Prosesskartlegging av bedriftsetablering" peker på mange av de samme problemstillingene som vi vet at musikere og artister står overfor, og den peker i tillegg på

forbedringsforslag som også vi ser behov for. Vi er glade for at myndighetene nå setter søkelyset på hvordan rammevilkårene kan forbedres og etableringsprosessen forenkles for selvstendig næringsdrivende, og vi støtter i det store og det hele de forbedringsforslagene som er satt fram i rapporten.

Skjemaveldet er én ting, og rapporteringsprosessene ved etablering av selskaper og næringsvirksomhet bør selvsagt forenkles. Vi håper og tror for så vidt at dette alltid er en målsetting, og at det etter hvert vil bli mulig å få til gode løsninger.

Men de materielle vilkårene er av langt større betydning.

Det som synes å være det største problemet for musikerne og artister som er selvstendige næringsdrivende er at de faller utenfor deler av det sosiale sikkerhetsnettet som er bygget opp gjennom gode trygdeordninger for arbeidstakere. Flere av disse ytelsene er dårligere for selvstendig næringsdrivende og frilansere enn de er for arbeidstakere. Med det inntektsnivået som svært mange har, kan næringsdrivende musikere og artister sjelden sette av egne midler for å kompensere for dårligere sykepengedekning og manglende rett til dagpenger. Det er heller ikke mange som ser seg råd til å tegne frivillig tilleggsforsikring for sykepenger.

MFO, GramArt og Norsk Jazzforum støtter derfor de forslagene om forbedring av trygderettigheter for selvstendig næringsdrivende som settes fram i rapportens pkt. 8.9 og 9.3, og særlig forslaget om å gi næringsdrivende like god sykepengedekning som arbeidstakere.

Det er etter vår oppfatning også andre forhold med hensyn til både trygderettigheter og skatteregler og dokumentasjonskrav som med fordel kunne vært gjort bedre og enklere for selvstendige næringsdrivende eller grupper av selvstendige næringsdrivende. Vi har tidligere fremmet slike forslag direkte til både Arbeidsdepartementet og Finansdepartementet, uten at disse forslagene er blitt tatt til følge.

Flere av våre medlemmer har de senere årene informert oss om at de har vurdert å etablere eget aksjeselskap for så å ansette seg selv i selskapet og dermed oppnå rettigheter som arbeidstakere. I de alle fleste tilfellene har slike planer blitt stoppet av bl.a. egenkapitalkravene og revisjonskravene. Ikke veldig mange kan sette av 100 000 kroner i aksjekapital, eller overbevise banker og andre långivere om at det er trygt å låne ut penger til en musiker med noen få hundrede tusen i årsinntekt. Heller ikke svært mange kan regne med så store inntekter i selskapet at kostnadene til regnskapsførsel og ikke minst revisjon kan forsvares. Derfor har noen musikere og artister latt seg frist til å organisere virksomheten som et NUF, til tross for alle betenkeligheter som knytter seg til denne selskapsformen.

Vi støtter derfor også de forslagene om videre utredning av mer lempelige krav til små aksjeselskaper som settes fram i rapportens pkt. 8.3 og 9.5. Hvilke begrensninger som i så fall bør gjelde for selskapsstørrelse, omsetning og antall ansatte har vi ikke tatt stilling til, men det er uansett ikke mange av våre medlemmer som vil få problemer med slike begrensninger.

Vi imøteser departementets videre arbeid med disse forslagene med forventning, og står om ønskelig gjerne til disposisjon med ytterligere opplysninger og forslag om tiltak som kan lette etablering og drift av næringsvirksomhet for utøvende musikere og artister.

Med vennlig hilsen

Norsk jazzforum

GramArt

Musikernes fellesorganisasjon